

† ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ (1853—1932)

Ὁ Ν. Γουναράκης * ὑπῆρξεν εἰς τῶν μᾶλλον ἀντιπροσωπευτικῶν τύπων τῆς παρελθούσης, τρικυμιώδους καὶ διαρκῶς, οὕτως εἰπεῖν, μεταβατικῆς ἐποχῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς του εἰς τὴν γενέτειραν πόλιν Μεσολόγγιον, ἐσπούδασε Νομικά. Εἰδικεύθη εἴτα εἰς τὰς οἰκονομικὰς ἐπιστήμας, εἰς τὴν καλλιέργειαν ὅμως τῶν ὁποίων δὲν ἀφιερώθη ὀλοτελῶς, διότι καὶ ὡς δικηγόρος, ἰδίως εἰς ποινικὰς ὑποθέσεις, ἐπιτυχῶς εἰργάσθη καὶ ὡς πολιτικὸς ἔδρασεν· μάλιστα ἐπὶ Κυβερνήσεως Θ. Δηλιγιάννη τῷ 1904, ἀνέλαβε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, διαδεχθεὶς τὸν Καλογερόπουλον. Τοιουτοτρόπως ὁ Ν. Γουναράκης πότε ὡς Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου, πότε ὡς δικηγόρος, πότε ὡς πολιτικὸς ἐγνώρισε διαφόρους τάξεις ἀνθρώπων καὶ πολλὴν ἀπεκόμισε τὴν πείραν, ἀπὸ τὰς ποικίλας φάσεις καὶ ἐναντιότητος τῆς ζωῆς. Οὕτως ὅ,τι ἔλλειψεν εἰς αὐτὸν εἰς εἰδίκευσιν ἔσχεν εἰς πλάτος. Ὡς καθηγητῆς συνήρποζε τὸ ἀκροατήριόν του καὶ ἀσφαλῶς ἔσχε πολὺ μεγαλυτέρας ἐπιτυχίας ὡς διδάσκαλος παρὰ ὡς συγγραφεύς.(.). Ὡς δικανικὸς ρήτωρ ἐπεβλήθη λόγῳ τῆς εὐφραδείας, εὐστροφίας, θετικότητος ἀλλὰ καὶ μαχητικότητός του, δι' ὃν λόγον, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τοῦ ἀνετέθη ἡ διδασκαλία τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου (2) ἐπὶ τινα χρόνον (1907-1909) ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Τέλος ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰργάσθη ἀρκετὰ ἐπιτυχῶς, εἰς ἐποχὴν καὶ τότε νομισματικῶς δυσχερῆ, ἔστω καὶ λόγῳ τῆς διαρκοῦς βελτιώσεως τῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς ἐκθέ-

* Βλ. «Ἐστία» 15 Μαρτίου 1932, «Πρωΐν» 16 Μαρτίου 1932, «Ἐργασίαν» (19 Μαρτίου 1932), «Θέμιδι» (20 Μαρτίου 1932) καὶ 9ον τόμον (1929) τοῦ «Ἀρχείου» σελ. 291.

1) Ὁ Γουναράκης πλὴν τῶν δημοσιευμάτων του (Περὶ μεταλλικοῦ νομίμου χρήματος, ἰδίᾳ δὲ περὶ διμεταλλισμοῦ 1882, Εἰσητήριος λόγος εἰς τὸ μάθημα τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας 1883, Περὶ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης παρ' Ἀριστοτέλη, Πλάτωνι, καὶ Ξενοφῶντι 1888, Πολιτικὴ Οἰκονομία 1891 κλπ.), ἐξέδιδε ἐπὶ βραχὺ τινα χρόνον (1900) καὶ τὸ περιοδικὸν «Ἐργασία», τὸ ὁποῖον πράγματι ἀπετέλεσε ὑπόδειγμα περιοδικοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἐπέσυρεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν προσοχὴν τοῦ κόσμου.

2) Ὁ Γουναράκης συνέγραψε καὶ διατριβάς τινὰς Ποινικοῦ δικαίου, ὡς τὴν περὶ ὑπεξαίρεσεως (1911), τὴν περὶ ἐξυβρίσεως ὡς πολιτικοῦ ἀδικήματος (1911), καθὼς καὶ ἐπὶ ἄρθρων τινῶν τοῦ Ποινικοῦ νόμου (171,368,372).

σεις τῶν νομοσχεδίων του (1), εἰς τὰς ἀγορεύσεις του (2) κλπ. ὑπῆρξεν ὀλιγόλογος ἀλλὰ μεστὸς ἀδρῶν ἐννοιῶν καὶ ἐπιχειρημάτων (3).

Ὡς Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔστρεψε τὸ διαφέρον αὐτοῦ εἰς ἀρκετὰ ζητήματα οἰκονομικὰ καὶ δημοσιονομικά. Ἠσχολήθη μὲ τὴν μείωσιν τοῦ φόρου ἐπιτηδεύματος, αὐξήσιν τοῦ φόρου οἰκοδομῶν, κατεδίωξε τὸ λαθρεμπόριον, ὠργάνωσε τὸ τελωνεῖον Πειραιῶς, συνετέλεσεν εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ εἰς εἶδος φόρου τῆς σταφίδος, εἰσήγαγε μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ τελωνειακὸν δασμολόγιον, καὶ πολλάκις ἠσχολήθη μὲ τὰ νομισματικὰ ζητήματα.

Ἀπὸ τοῦ 1911 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔδραν τῆς Πολιτικῆς Οἰκονομίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἦν καὶ ἐκράτησε, πλὴν μικρᾶς διακοπῆς κατὰ τῷ 1917, μέχρι τῆς λόγῳ ὀρίου ἡλικίας ἐξόδου του ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου τῷ 1923. Ὁ Γουναράκης ἐδίδαξε καὶ ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ καὶ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν τῆς ἰδρύσεώς της (1920-1923) διηύθυνεν. Ὡς ἐπιστήμων θὰ ἠδύνατο νὰ καταταχθῆ εἰς τοὺς ἀπὸ καθέδρας σοσιαλιστάς, ἀντιπροσωπεύσας μεσαζούσας καὶ συμββιαστικὰς οἰκονομικὰς ἀντιλήψεις.

Ὁ Γουναράκης ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς εὐχαριστημένος, διότι καὶ ὡς πολίτης πολυειδῶς εἰργάσθη καὶ ὡς οἰκογενειάρχης ἐδημιούργησεν οἰκογένειαν, ἣτις παρέσχεν εἰς αὐτὸν κατὰ τὸ θαλερόν του γῆρας ἱκανοποιήσεις ἢ τὰς ὁποίας ὀλίγοι ἀπήλαυσαν.

Δ. Κ.

1) Βλ. Παράρτημα τῆς Ἐφημ. τῆς Βουλῆς (Α' Σύνοδος τῆς 12. Βουλευτικῆς περιόδου) 1905.

2) Βλ. Ἐφημερίς τῶν συζητήσεων τῆς Βουλῆς (Περίοδος 12. Σύνοδος Α') 1905 σελ. 97-109, 165, 200, 261, 431, 621 κλπ.

3) Εἰσηγούμενος τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1905 ἔλεγεν εἰς τὴν Βουλὴν: «Θὰ εἶπω τοὺς λόγους ἔνεκα τῶν ὁποίων ὑπελόγισα οὕτως, διότι οἱ λόγοι οὗτοι..... ἐνδεικνύουσι τὸν κίνδυνον τοῦ μέλλοντος..... ἐὰν ἐξακολουθῶμεν νὰ ὑπολογίζωμεν ἀδιαφοροῦντες παντελῶς, πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ νομίσματος. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν τὸν διοικοῦντα τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Κράτους, τὸ ὅποιον διατελεῖ ὑπὸ τοιαύτην ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, μὲ τοὺς κινδύνους τῆς διακυμάνσεως τοῦ νομίμου νομίσματος, εἰς τὸν Ὑπουργὸν λέγω, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει συνειδήσιν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ τοῦ νομίσματος. Πατεῖ ἐπὶ ἀσταθοῦς ἐδάφους, δὲν ἔχει τὴν σταθερότητα τοῦ νομίσματος καὶ μὴ ὑπολογίζων τὴν ἀστάθειαν βλέπει ἀριθμούς, οἱ ὅποιοι εἶναι ἴσοι κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ κατ' οὐσίαν εἶναι διάφοροι».